

Г. Ю. Садова,*канд. філол. наук, доц.,**Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського,
доцент кафедри англійської мови і літератури*

СПОРІДНЕНІСТЬ У ПОЕТИЧНОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ МИКОЛАЇВСЬКИХ АВТОРІВ)

Статтю присвячено вивченню спорідненості як формально та функційно відкритої лексико-семантичної системи в поетичному дискурсі на матеріалі творів авторів Миколаївщини, зокрема А. Сурова. Виявлено структуру та образну семантику термінів спорідненості шляхом аналізу синтагматичних та парадигматичних зв'язків слів, а також культурно-історичних традицій їх уживання.

Ключові слова: поетичний дискурс, свояцтво, спорідненість, термін спорідненості, форма.

Однією з центральних проблем сучасної науки про мову є визначення специфіки функціонування художнього слова. Поетичний дискурс – це складна та нелінійно організована система поетичних текстів, образно-мовленнєві елементи якої представляють інтегративну та системно пов'язану єдність лінгвістичних, прагматичних, соціокультурних, психічних і паралінгвістичних властивостей [10, с. 25–26]. Терміни спорідненості є частиною словникового складу мови, проте принципи їх угруповання в системі визначаються особливостями соціальної організації конкретного суспільства. Оскільки поетичний дискурс є мовленням емоційного типу, в якому максимально виражено суб'єктивно-емоційне ставлення автора до явищ, подій, уявлень і образів, ми можемо, аналізуючи експлікації спорідненості, встановити певну систему цінностей, що є **актуальним** на кожному етапі розвитку людства.

Назви спорідненості є однією з найархаїчніших груп лексики та закономірно були й залишаються центром уваги не лише лінгвістів, але й етнографів, соціологів. Назви спорідненості були об'єктом різноаспектного зацікавлення в працях А. Бурячка, Л. Веневцевої, Е. Ветрової, Т. Вільчинської, П. Гриценка, О. Миронюк, Л. Ніколаєвої, М. Скаба, В. Яковлевої тощо. Етимологічний аналіз слов'янських термінів спорідненості здійснив О. Трубачов [9]. На сучасному етапі робляться поодинокі спроби дослідження термінів спорідненості в лексикографічному аспекті в поезії конкретного автора [1]. Проте на сьогодні недостатньо вивченими залишаються лінгвістичні особливості спорідненості як системи в межах поетичного дискурсу.

Метою статті є визначення системи родинних відносин у поетичному дискурсі на матеріалі творів сучасного Миколаївського автора А. Сурова. Досягнення цієї мети зумовлює необхідність розв'язання низки **завдань**: 1) об'єктивувати лексичні засоби вираження спорідненості в поетичному дискурсі; 2) здійснити семантичну інтерпретацію термінів спорідненості в поетичному мовленні А. Сурова; 3) виявити синтагматичні та парадигматичні зв'язки слів, що експлікують спорідненість у

текстах; 4) проаналізувати шляхи формування поетичних образів за допомогою термінів спорідненості.

Об'єктом дослідження є фрагменти поетичного дискурсу, що містять експлікатори спорідненості, **предметом** – семантичні особливості термінів спорідненості у поетичному мовленні А. Сурова. Нами проаналізовано всі опубліковані твори автора, що мають близько трьохсот вживань різних слів, які містять сему «спорідненість» [4–8].

Подані завдання зумовлюють **методи дослідження**. Вивчення слів із семантикою спорідненості здійснюється за методикою комплексного семантичного опису. Цей підхід опису образного значення слів однієї тематичної групи передбачає використання системного контекстуального аналізу, що враховує синтагматичні та парадигматичні зв'язки слів у тексті. Залучення методів компонентного аналізу лексичної семантики дає змогу виявити актуалізацію естетично значущих компонентів значення термінів спорідненості в конкретному мовному вживанні. Під час збору та обробки матеріалу використовувалися також описовий і кількісний методи. Комплексний підхід до опису образної семантики термінів спорідненості дає змогу визначити поетичну систему родинних відносин у творчості поета.

Наукову новизну дослідження визначає те, що в роботі вперше здійснюється функційно-семантичний аналіз групи термінів спорідненості в поетичному дискурсі. У статті подається широкий підхід до розуміння термінів спорідненості як формально та функційно відкритої лексико-семантичної системи. Розглядаються сфери функційно-семантичного розширення термінів спорідненості в поетичному мовленні та вперше описується поетична структура родинних відносин у творчості А. Сурова. У роботі дістала відображення наукова методика семантичного опису образної семантики термінів спорідненості, що заснована на виявленні текстових зв'язків слів, а також культурно-історичних традицій їх уживання.

Теоретичне значення роботи полягає в тому, що вона є внеском у вивчення поетичного дискурсу, а також становить інтерес для подальшої розробки методики семантичного опису спорідненості у поетичному мовленні. **Практична цінність** отриманих результатів визначається можливістю використання результатів дослідження у вивченні поетичних систем спорідненості у творчості інших авторів та їх зіставленні. Основні положення та матеріали роботи можуть знайти застосування для розробки навчальних курсів, спецкурсів і спецсеминарів з проблем лінгвістичної стилістики та поезики.

Як відомо, терміни спорідненості – це назви кровних родичів і свояків (родичів у шлюбі). Ці слова є частиною словникового складу мови, проте принципи угруповання їх у системи термінів спорідненості визначаються особливостями соціальної організації конкретного суспільства. Незалежно від мови це завжди релятивні (відносні) слова, що вказують на ставлення одного індивіда до іншого, проте не на характеристики цього індивіда.

Традиційно в мові розрізняють три групи термінів спорідненості: терміни спорідненості (кровні відносини), терміни свояцтва (відносини, що складаються в результаті укладення шлюбів), терміни близьких (духовних) неоднорідних зв'язків. Терміни кровної спорідненості становлять найчисленнішу групу.

Характеризуючи сучасне семантичне поле спорідненості, М. Кронгауз виділяє такі диференційні ознаки для визначення ядрових і периферійних компонентів: стать (чоловіча чи жіноча), шлюб, спорідненість. Ядровими є лексичні одиниці, до складу семантики яких входить сема «власне спорідненість», виключаючи сему «шлюб». До

таких належать: *мати, батько, дочка, син, сестра, брат, бабуся, дід, внучка, онук, тітка, дядько, племінниця, племінник*. Периферійними одиницями є лексеми, в значення яких входить сема «шлюб»: *невістка, зять, теща, тесть, свекруха, свекор, свати, сват, зовиця, дівер, своячка, шурин, свояк*. До далекої периферії семантичного поля спорідненості відносяться терміни, що пов'язані з вторинним шлюбом, смертю одного з подружжя, хрещенням: *мачуха, вітчим, падчерка, пасинок, вдова, вдівець, кум, кума* [2, с. 115].

Аналіз дискурсу показав, що терміни кровної спорідненості використовуються в поетичному мовленні А. Сулова набагато частіше, ніж терміни свояцтва. Найчисленнішу та різноманітну групу становлять лексеми, що характеризують кровну спорідненість прямої лінії (213 вживань). Автор використовує переважно терміни кровної спорідненості в сусідніх поколіннях (*отец – мать, сын – дочь*), в одному поколінні (*брат – сестра*) та через покоління (*бабушка – дедушка, внуки*).

Найпоширенішим в поезії А. Сулова є термін спорідненості *мати (мать)*, що зустрічається 55 разів у різних формах. Як відомо, мати є визначенням жінки по відношенню до своїх дітей [3, с. 338], яка народила дитину, віддала їй частину своїх генів, годувала, є дружиною її батька: *Вот мать моя, как Парка, Свивает нить и штопает судьбу; Каждая козочка в первую очередь – мать; Нам матери собрали торбы*.

Найчастіше поет використовує лексему *мама*: *Там, наварив компот, / Мама тебя ждёт; Мама родила меня на Пасху*. Аналіз синтагматичних зв'язків дозволив встановити, що характерним є вживання у функції звертання: *Разве я виновен, мама, / что я выше неба ростом?!; Мама Кали, тебя ли мы ждали, тебя ли искали...* та в порівняльних конструкціях: *Все равно люблю его, как мать сына*.

Часто цей термін спорідненості набуває конотативних сем за рахунок поєднання із словами, що виражають оцінку *дорогая, родная, бесценная, милая*: *Накрывай-ка на стол, дорогая, родная, бесценная мама; И маму милую отправлюсь навещать*.

Зафіксовано використання розмовних форм *мам, мамка* (*Ну вот и все, шолом алейхем, здравствуй, Мам; Больно уж стала на мамку похожа / Дочка маятника Лехи Седого*) та фразеологізмів (*А морковки было сколько, мать божья!*), що є способами формування образного значення.

Термін кровної спорідненості *батько (отец)* у поетичному мовленні А. Сулова, так само, як і в мові, має значення чоловіка, який є батьком по відношенню до своїх дітей [3, с. 461]. Цей термін ми зустрічаємо досить часто (33 вживання).

Варто зазначити, що автор використовує тільки форму *отец*, практично не вживаючи похідні (на тлі численних форм лексеми *мать*). Лише одноразово зустрічаємо розмовні варіанти *батька, папа*: *Все твои изумрудные залежи, батька Урал! Я с мамой уезжал, прощался с папой*. Проте синтагматичні зв'язки утворюють позитивну маркованість цього терміна спорідненості (*смеялся, учил* та ін.): *А отец смеялся и ел пирог; А отец учил: «Под корень руби, / Тех, кто против тебя пошли»; Отец ее был таймырским геологом*.

Часто лексема *отец* використовується у порівняннях: *Я их песни пою и глотаю дым, / Тот, который отец глотал; Оно и негоже – / Так, как отца, целовать Молодого*. Іноді автор вживає обидві форми – *мать / мама* й *отец / папа* – в одному реченні: *Я о многом с ним говорил: об отце и маме; Мать с отцом сложили меня таким*.

Термін кровної спорідненості *син (сын)* є визначенням особи чоловічої статі по відношенню до своїх батьків [3, с. 773–774]. Цей термін є також частотним в плані використання його автором в однині (24 вживання) *сын (Я увижу – из леса выходит седой человек / И в руках его посох, и я прихожусь ему сыном; Да еще, как на грех, всякий хам воплощается в сыне)* та множині (7 вживань), у паралельних формах *сыновья, сыны (...и смотришь, а подрастают / У всех у бродяг у флотских кудрявые сыновья; Корабли ее – сыны)*. Термін спорідненості *син* є також у порівняннях: *А то в лицо, то в лоб ему, как сыну*. Часто автор вказує на ієрархію за віком: *И старший сын побежал за ним; Мой младший сын отправился в лес*.

Ця лексема набуває конотативних сем за рахунок зменшувально-пестливих форм *сыночек (И сыночек у нас родился в середине июля)*. Образне значення підсилюється у стійкому виразі *зблудший сын*, тобто легковажний і безпутний, недолугий (*Я – северных снегов зблудший сын*) та біблейськими мотивами (*Я – Йошуа, Сын Мирьям, / Сын Давидов, / Сын Адамов, / Божий*).

Часто *сын* сполучається з відповідними термінами кровної спорідненості *мать*: *Все равно люблю его, как мать сына; Говорила мне мать: «Работай, сынок»*. Ця лексема також перехрещується з термінами кровної спорідненості *дочь* в однині та множині: *Думать, что ты ей сын – смешно и нелепо, / И то, что она тебе дочь. Ни хрена не дочь!; И троих сыновей народили, и дочек без счета; Корабли ее – ее сыны, / или может дочери, не знаю*.

А. Суров поряд із терміном *дочка (дочь)* – особа жіночої статі по відношенню до своїх батьків [3, с. 174] – часто використовує форми зі зменшено-пестливими суфіксами *дочка (Он сгинул, я вернулась к мужу / И дочку родила)*, *доченька (Чего ж ты, доченька, плачешь, милая?)* і *дочурка (Дочка-дочурка! Не същешь красившее!)*. Як бачимо з представлених прикладів, цей термін використовується як звернення.

Поряд із термінами споріднення *сын – дочь* зустрічаємо узагальнюючу лексему *дети (дети)* – 1. Хлопчики й (або) дівчатка в ранньому віці, до отрочтва 2. Сини, дочки [3, с. 159]: *Нам дети пока еще ставят простые вопросы; Нам аист до сих пор не принес детей; Наши дети пропахли пивом; Здесь все дети – мои*.

Автор часто використовує терміни кровної спорідненості в одному поколінні *брат – сестра*. *Брат (брат)* у загальномовному значенні – це син тих самих батьків або одного з них по відношенню до інших їхніх дітей [3, с. 55]. Ця лексема та її форми представлені варіативно, як попередні терміни спорідненості, що характеризують чоловічу стать (36 вживань). Виявлено вживання форм однини (*Я хороший брат им – кормлю, папиросы курим; Слушай, брат мой, это ты?; Наступят, брат, и наши времена; Что-то ты со мной темнишь, брат*) та множини (*И братья, заточив ножи, / уселись на совет; Я все еще помню, Господь, как я шел в караване, / Как братья меня продавали – родимую плоть*). У поетичних творах А. Сурова спостерігається також ієрархія відношень між братами за віком: *старший брат, младший брат: Старший брат мой, твой голос навеки со мной; Я старших братьев радовал; Младший брат мой далекий, / Отпрыск желтого юга; Мой младший брат, все, что дано о Бо-а – ... – / Это все твое, мой милый*.

Лексема *брат* вживається також у значенні «людина, близька іншій за духом, за діяльністю, взагалі будь-хто близький» [3, с. 55]: *Одноклассники, братья мои, пацаны с переулков; Этих покорителей волны / Я своими братьями считаю; С тех пор мы вместе с ней, с тех пор мы братья*. Як бачимо з прикладів, *брат* вживається переважно як звертання. Зафіксовано також порівняльні конструкції: *И город наш*

осеннею тоскою / Меня благословляет, словно брата; И временем измученных скитальцев / Я чаем у костра поил, как брат.

Просторічні форми *братан*, *братуха* теж наявні у поетичному дискурсі, набуваючи конотативних сем: *Здесь на вопрос: «Вы чьи?» / Скажут: «Свои, братан!»; Что же ты молчал, братуха?*

Термін спорідненості *сестра* (*сестра*) – дочка тих самих батьків або одного з них по відношенню до інших їхніх дітей [3, с. 703] – спостерігається рідко: *Но со мною злота и ненависть – суки, сёстры*. Перевагу автор віддає вживанню у множині пари *братья – сестры*: *Мне снятся братья и сестры; Нас, в общем, не много, друг другу мы братья и сестры*.

Нами було встановлено, що А. Суров використовує також терміни кровної спорідненості через покоління *бабушка – дед*, *внуки*. Найчастіше зустрічаємо лексему *дед*: *Мы все удались в деда; Ну а дед мой был великан, почти двухметровый; Мы построили с дедом дом из тепла и света*; рідше – *дедушка*, *дедушки*: *Так лежат они рядом – Рябуша и дедушка с бабой; Пивная на вокзале, за столом / Два дедушки – пьяны, как сто китайцев*. Дід – батько батька або матері [3, с. 152].

Зафіксовано також форми *бабушка*, *бабка*, *бабуля*: *Нету вишен, что бабушка посадила; Только рыбы в реке не стало, да и бабушка умерла; Моя бабушка ловила рыбу; Моя бабушка была рыбачкой; Ушла война, а вслед за ней – бабуля*. Баба – мати батька або матері [3, с. 30].

Лексеми цієї групи часто об'єднуються в одному реченні: *Дед смеется, а бабушка все дает мне советы; И нас, по-прежнему, десять, Лишь деда с бабушкой нет*.

А. Суrowим подається термін кровної спорідненості через покоління *внуки* лише у множині: *Баюкай внуков / И наблюдай, как сорная трава... ; И веселые внуки, набрав по карманам игрушек, / Соберутся глядеть, как из нас прорастает трава*. Онук – син сина або дочки [3, с. 84].

Часто можна спостерігати об'єднання в якості конверсивної пари термінів спорідненості, що не є зустрічно співвіднесеними в мовній системі (*бабушка – дети*, *мама – дедушка* тощо): *И бабушка моя в варшавском гетто / Под черной юбкой прятала детей; Беременных детей сменяют внуки*;

Як відомо, якщо родоначальник один, спорідненість вважається кровною або однорідною. Коли один рід стикається з іншим через шлюб, спорідненість є свояцтвом або різнорідною спорідненістю. Свояцтво – відношення між людьми, що виникає із шлюбного союзу одного з родичів (відносини між людиною та кровними родичами іншого подружжя, а також між родичами подружжя) [3, с. 694].

З лексем, що позначають свояцтво, автор надає перевагу термінам *муж – жена*, *жених – невеста* (78 вживань). *Чоловік (муж)* – чоловік по відношенню до жінки, з якою він перебуває в офіційному шлюбі (до своєї дружини) [3, с. 361]: *Была весна и я сбежала / К чертям от мужа и долгов; Стара уж, а ведь были танцы-ярмарки, / Четыре мужа, ревность и любовь. Дружина (жена)* – жінка по відношенню до чоловіка, з яким вона перебуває в офіційному шлюбі (до свого чоловіка) [3, с. 361]: *Наши сад взвихрил свои лепестки, / В них закружилась моя жена; Я взял из хорошей семьи жену; Наши жены все так же боятся вечерних звонков, телеграмм и разлуки; Немилость жен, зарплаты и заводы / Нам не дают расплакаться навзрыд*.

Наречений (жених) – чоловік, який вступає у шлюб або має намір одружитися [3, с. 187]: *Вон, погляди, жениха как целует. Наречена (невеста)* – дівчина або жінка, яка вступає у шлюб [3, с. 393]: *И ветер пах, как юбка у невесты; Я шепчу тебе, моей невесте: / «Ты – праздник, ты отметка по письму!»; все березки – невесты*.

Зафіксовано одиничне вживання лексеми *сват* (*сват*) – 1. Людина, яка сватає кого-небудь кому-небудь. 2. Батько одного з подружжя по відношенню до батьків іншого (розм.) [3, с. 689]: *Наварили вина и сватов ожидают соседи*.

Отже, терміни кровної спорідненості зустрічаються в поетичному дискурсі А. Сулова набагато частіше, ніж терміни свояцтва. Автор використовує переважно терміни кровної спорідненості в сусідніх поколіннях (*отец – мать, сын – дочь*), в одному поколінні (*брат – сестра*), через покоління (*бабушка – дедушка, внуки*) та терміни свояцтва (*муж – жена, жених – невеста*). Закономірною для поетичного мовлення А. Сулова є збігання в одному поетичному тексті конверсивних пар. Найбільш вживані терміни спорідненості виділяють з безлічі родинних відносин лише ті, що є важливими для життя та функціонування особисто автора та людської спільноти.

Терміни спорідненості набувають конотативних сем за рахунок поєднання із словами, що виражають оцінку, використання зменшено-пестливих та просторічних форм. Провідними способами формування образного значення є наявність термінів спорідненості в порівняннях, стійких поєднаннях і звертаннях. Особливістю є використання в якості відповідних пар термінів споріднення, що не є зустрічно співвіднесеними в мовній системі.

Система родинних відносин – значимий фрагмент поетичної картини світу А. Сулова. Автор за допомогою відповідних лексем вибудовує єдину та цілісну картину світу, в центрі якої – людина, яка пов'язана з навколишньою дійсністю насамперед кровною спорідненістю. Аналіз різних груп термінів спорідненості в поезії А. Сулова переконав у продуктивності даного підходу та відкриває перспективи в дослідженні спорідненості у поетичному дискурсі.

Література

1. *Головкина С. Х.* Термины родства в поэзии Н. Клюева (в лексикографическом аспекте) : автореф. дисс. ...канд. филол. наук. Вологда, 1999. 21 с.
2. *Кронгауз М. А.* Семантика: Учебник для студентов лингвистических факультетов высших учебных заведений. Москва : Академия, 2005. 352с.
3. *Ожегов С. И., Шведова Н. Ю.* Толковый словарь русского языка: 80000 слов и фразеологических выражений / Российская АН.; Российский фонд культуры. Москва : АЗЪ, 1996. 928 с.
4. *Сулов А.* Ближнее плавание : стихи. Николаев : ЧП Шамрай, 1998. 48 с.
5. *Сулов А.* Внутреннее пространство. Николаев : Издательство Ирины Гудым, 2008. 208 с.
6. *Сулов А.* Голоса над морем. Николаев : Квит, 2000. 39 с.
7. *Сулов А.* Производитель впечатлений : стихи. Николаев, 1996. 62 с.
8. *Сулов А.* Стихи. Николаев : Возможности Киммерии, 2003. 80 с.
9. *Трубачев О. Н.* История славянских терминов родства и некоторых древнейших терминов общественного строя. Москва : Наука, 1959. 209 с.
10. *Чумак-Жунь И И.* Поэтический текст в русском лирическом дискурсе конца XVIII – начала XXI веков: монография. Москва : Директ-Медиа, 2014. 302 с.

References

1. Golovkina, S. Kh. (1999), *Kinship poetry terms in N. Kliuiev's poetry (in lexicographic aspect): Author's thesis [Terminy rodstva v poezii N. Klyuyeva (v leksikograficheskom aspekte): avtoref. dys. ... kand. filol. nauk]*, Vologda, 21p.
2. Krongauz, M. A. (2005), *Semantics: Textbook for students of linguistic faculties of higher educational institutions [Semantika: Uchebnik dlya studentov lingvisticheskikh fakultetov vysshikh uchebnykh zavedeniy]*, Akademiya, Moskva, 352 p.
3. Ozhegov, S. I. Shvedova, N. Yu. (1996), *Explanatory Dictionary of the Russian Language: 80,000 words and phraseological expressions [Tolkovyi slovar russkogo yazyka: 80000 slov i frazeologicheskikh vyrazhenii]*, AZ, Moskva, 928 p.
4. Surov, A. (1998), *Diving: poems [Blizhnee plavanie: stikhi]*, ChP Shamraj, Nikolaev, 48 p.
5. Surov, A. (2008), *Inner space [Vnutrennee prostranstvo]*, Izdatel'stvo Iriny Gudym, Nikolaev, 208 p.
6. Surov, A. (2000), *Voices over the sea [Golosa nad morem]*, Kvit, Nikolaev, 39 p.
7. Surov, A. (1996), *Impression maker: poems [Proizvoditel vpechatlenii: stikhi]*, Nikolaev, 62 p.
8. Surov, A. (2003), *Poems [Stikhi]*, Vozmozhnosti Kimmerii, Nikolaev, 80 p.
9. Trubachev, O. N., (1959). *The history of the Slavic terms of kinship and some of the oldest terms of the social system [Istoriya slavyanskikh terminov rodstva i nekotorykh drevneishikh terminov obshhestvennogo stroya]*, Nauka, Moskva, 209 p.
10. Chumak-Zhun, I. I. (2014), *Poetic text in the Russian lyric discourse of the late 18th – early 21st centuries: monograph [Poeticheskiy tekst v russkom liricheskom diskurse kontsa XVIII – nachala XXI vekov: monografiya]*, Direkt-Media, Moskva, 302 p.

А. Ю. Садовая,

*Николаевский национальный университет имени В. А. Сухомлинского,
кафедра английского языка и литературы*

РОДСТВО В ПОЭТИЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ (НА МАТЕРИАЛЕ ПРОИЗВЕДЕНИЙ НИКОЛАЕВСКИХ АВТОРОВ)

Статья посвящена изучению родства как формально и функционально открытой лексико-семантической системы в поэтическом дискурсе на материале произведений авторов Николаевщины, в частности А. Сулова. Выявлена структура и образная семантика терминов родства путем анализа синтагматических и парадигматических связей слов, а также культурно-исторических традиций их употребления.

Ключевые слова: поэтический дискурс, свойство, родство, термин родства, форма.

G. Yu. Sadova,

*Mykolayiv V. O. Sukhomlynskyi National University,
English Language and Literature Department*

KINSHIP IN POETIC DISCOURSE (ON THE MATERIAL OF MYKOLAIV AUTHORS' WORKS)

The article is devoted to the functional-semantic analysis of the group of terms of kinship in poetic discourse. A broad approach to understanding the terms of kinship as an open, formally and functionally open lexical-semantic system has been presented.

The purpose of the article is to determine the system of family relations in the poetic discourse on the material of the modern Mykolaiv author A. Surov's works. Achieving this goal necessitates the solution of a number of tasks: 1) to objectify lexical means of expressing kinship in poetic discourse; 2) to make a semantic interpretation of the terms of kinship in A. Surov's poetic speech; 3) to identify syntagmatic and paradigmatic connections of words that explain the kinship in the texts; 4) to analyse the ways of poetic images formation with the help of terms of kinship.

The object of the research is fragments of poetic discourse that contain explicators of kinship; the subject of the research is the semantic features of the terms of kinship in A. Surov's poetic speech. All published works of the author, having about three hundred uses of words containing "kinship" seme, have been analysed.

The study of words with the semantics of kinship is carried out according to the method of complex semantic description, which involves the use of systematic contextual analysis, which takes into account the syntagmatic and paradigmatic relationships of words in the text. Descriptive and statistical methods have also been used during the material collection and processing.

The discourse analysis showed that the terms of blood kinship are used in A. Surov's poetic speech much more often than the terms of kinship formed as a result of marriage. The author uses mainly the terms of blood relationship in neighbouring generations (father – mother, son – daughter), in one generation (brother – sister) and across generations (grandmother – grandfather, grandchildren) and the terms of kinship formed as a result of marriage (husband – wife, groom – bride). The coincidence of convertible pairs in one poetic text is natural for A. Surov's poetic language.

Terms of kinship acquire connotative semes due to the combination with words expressing evaluation, when using forms with reduced-loving suffixes synochek (sonny), dochka, dochenka (daughter), dedushka (grandfather), babulia (granny) and spatial forms of mam (mom), mamka (mummy), batka (dad), bratan (brother), bratukha (brother).

The leading ways of figurative meaning formation are the use of terms of kinship in comparisons (And the wind smelled like a bride's skirt), set expressions (I am a northern snow lost son) and in addresses (All your emerald deposits, father of the Urals!). Peculiar is the use of terms of kinship as a conversion pair, which do not have a correlation in the language system (grandmother – children, mother – grandfather, etc.): And my grandmother in the Warsaw ghetto / Under a black skirt hid children.

The system of family relations is the most significant fragment of A. Surov's poetic picture of the world. With these terms, the poet builds a single and holistic picture of the world, in the centre of which there is a person connected with the surrounding reality primarily by blood. The analysis of this group of terms of kinship in A. Surov's poetry has shown the productivity of this approach and opens up prospects for the poetic discourse study.

Key words: poetic discourse, kinship formed as a result of marriage, kinship, term of kinship, form.